Malmö stad
Stadskontoret

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-10-20

Vår referens
Agneta Persson
Projektledare
agneta.persson@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Vägen mot utfasning (SOU 2026:33)

STK-2026-1068

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har tagit fram förslag för hur fossila bränslen kan fasas ut ur de sektorer som omfattas av EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR) i den takt som krävs för att på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt nå det långsiktiga klimatmålet till 2045 samt de EU-åtaganden som Sverige har på klimatområdet. Utredningen lägger flera förslag för att Sverige ska nå sitt ESR-åtagande 2030 och för att fasa ut användningen av fossila bränslen inom ERS-sektorn till 2045 på ett kostnadseffektivt, accepterat och säkert sätt.

Malmö Energi och Hållbarhet AB (MEHAB), miljönämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden har inkommit med yttranden. Remissinstanserna är samstämmiga i att det utredningens förslag är välkomna och kan ge långsiktiga förutsättningar för omställningen till ett fossilfritt samhälle. Remissinstansernas bedömning är att flera av de föreslagna styrmedlen kan bidra till att Sverige når såväl etappmålen till 2030 som det långsiktiga klimatmålet om nettonollutsläpp senast 2045.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Vägen mot utfasning: Styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026:33)
- Tekniska nämnden beslut 260825 § 170 Reservation (SD)
- Remissvar tekniska nämnden
- Remissvar Malmö Energi och Hållbarhet AB

SIGNERAD
2026-10-20

- G-Tjänsteskrivelse 261026 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Vägen mot utfasning (SOU 2026:33)
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 260923 § 286
- Remissvar servicenämnden
- Miljönämnden beslut 260930 Reservation (SD) och (M) § 175
- Remissvar miljönämnden
- Förslag till yttrande KSAU 261026 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Vägen mot utfasning
- Servicenämnden beslut 260930 § 103

Beslutsplanering
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-10-26
Kommunstyrelsen 2026-11-04

Beslutet skickas till
Malmö Energi och Hållbarhet AB (MEHAB)
Malmö Leasing AB
Miljönämnden
Servicenämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden
Stadskontoret Omvärld och näringsliv
Stadskontorets handläggare

Ärendet
Klimat- och näringslivsdepartementet har tagit fram förslag för hur fossila bränslen kan fasas ut ur de sektorer som omfattas av EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR) i den takt som krävs för att på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt nå det långsiktiga klimatmålet till 2045 samt de EU-åtaganden som Sverige har på klimatområdet. Utredningen lägger flera förslag för att Sverige ska nå sitt ESR-åtagande 2030 och för att fasa ut användningen av fossila bränslen inom ERS-sektorn till 2045 på ett kostnadseffektivt, accepterat och säkert sätt. Förslagen beskrivs tillsammans utgöra en helhet och vara beroende av varandra.

Utredningens förslag i korthet

- En uppdaterad reduktionsplikt, med skärpta nivåer.
- En mer kostnadseffektiv inblandningsplikt, med gemensamt inblandningskrav på diesel och bensin samt en möjlighet att tillgodoräkna sig utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddstationer som, utifrån ett samhällsperspektiv, bedöms vara i behov av statligt främjande.

- En mer flexibel inblandningsplikt, bland annat med ökad möjlighet att spara utsläppsminskningar mellan år.
- Införande av möjlighet till tillfällig nedsättning av reduktionspliktskrav vid allvarligamarknadsstörningar.
- Åtgärder för ökad elektrifiering i närtid, såsom sänkt gräns för när malus inträder, höjd fordonsskatt, höjt koldioxidbelopp samt nedsättning av förmånsvärdena för elbilar, laddhybrider och gasbilar.
- Åtgärder för att stödja introduktion av tunga och lätta lastbilar med nollutsläpp, såsom förlängd klimatpremie för tunga lastbilar förlängs till 2030 samt att befintlig miljözon klass 3 delas upp i två zoner; en för personbilar och en för lastbilar och bussar.
- Klimatpremien för arbetsmaskiner behålls och förlängs i tid.
- En mer enhetlig energibeskattning.
- Förslag för en trygg försörjning av flytande drivmedel.
- Förslag för ökad acceptans och kompensation för ETS 2, såsom höjt anslag till elbilspremien och samt höjt anslag till Energimyndigheten för att stärka deras uppsökande rådgivning för åtgärder för minskad drivmedelsanvändning.

Konsekvenser av utredningens förslag

Utredningen bedömer att förslagen kommer att få positiva effekter på utsläpp av växthusgaser. Utredningen bedömer att förslagen kommer att medföra att bensinpriset återgår till att utvecklas i takt med hushållens disponibla inkomst på motsvarande sätt som före 2022.

Utredningens sammantagna bedömning är att de negativa konsekvenserna för företag kommer att vara små. Vissa branscher bedöms påverkas mer än andra, till exempel jord-, skogs-, vattenbruksbranscher, vilket enligt utredningen motiverar att nedsättningen för jordbruksdiesel förlängs.

Utredningens bedömning är att hushållen kommer att påverkas av högre drivmedelspriser, som följer av förslagen om höjd reduktionsplikt och höjd drivmedelsskatt. Förslagen om förändrade fordonsskatter bedöms kunna påverka hushåll både i positiv och negativ riktning. Samtidigt kompenseras hushållen av förslaget om sänkt skatt på el. Utredningen bedömer att olika hushåll kommer att påverkas olika. Individer i storstadsregionerna bedöms påverkas minst av utredningens förslag medan individer i glesare regioner får en större procentuell påverkan på ekonomisk standard både av de förslag som ger ökade kostnader och de förslag som leder till lägre kostnader.

Internremiss

Stadskontoret har mottagit yttranden från MEHAB, miljönämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden.

Malmö Energi och Hållbarhet AB:s yttrande i sammanfattning

MEHAB framför i yttrandet att bolaget i huvudsak tillstyrker utredningens förslag. MEHAB bedömer att ökad elektrifiering av fordonsflottan och arbetsmaskiner, i kombination med en ökad inblandning av biogena drivmedel, förbättrar Malmö stads förutsättningar att nå sina miljö- och klimatmål. MEHAB framför vidare att bolaget ställer sig positivt till de förslag som syftar till att minska användningen av fossila bränslen i transportsektorn och som ger tydliga incitament för en ökad elektrifiering av fordonsflottan.

MEHAB framhåller att bolaget anser att elektrifieringstakten behöver öka, och ser därför positivt på de förslag som verkar i den riktningen. Bolaget bedömer sänkt energiskatt på el vara gynnsam såväl för en fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion som för en ökad elektrifieringstakt. MEHAB välkomnar höjd energiskatt på bensin och diesel som ett tydligt styrmedel för elektrifiering och energieffektivisering. Bolaget anser att en sänkt energiskatt på el är en förutsättning för en ökad elektrifieringstakt och bör värnas i den fortsatta beredningen.

MEHAB tillstyrker förslaget om en förlängd och samordnad klimatpremie för arbetsmaskiner, tillsammans med ett tydligare EU-gemensamt ramverk för elektrifierade arbetsmaskiner. MEHAB anser att det är angeläget att anslaget till elbilspremien höjs. MEHAB menar att eftersom såväl Malmö stads egen rådighet över hushållens och företagens fordonsval är begränsad, så är nationella insatser avgörande.

MEHAB välkomnar utökad finansiering av energi- och klimatrådgivningen till ökad energieffektivisering och bidrag till kunskapslyftet inom energiområdet i Malmö.

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Miljönämnden konstaterar att utredningen och de föreslagna styrmedlen kan stärka Sveriges möjlighet att nå sina EU-åtaganden på klimatområdet och det långsiktiga klimatmålet till 2045, samtidigt som de har en positiv inverkan på stadens miljömål. Miljönämnden konstaterar att styrmedel för att även öka gång-, cykel- och kollektivtrafik saknas i utredningen, och menar att ett främjande av dessa transportslag skulle ge positiva samhällseffekter.

Miljönämnden framhåller i yttrandet att nämnden ser positivt på förslaget att öka reduktionsplikten. Miljönämnden framhåller att de föreslagna styrmedlen behöver vara långsiktiga och förutsägbara för att de ska kunna driva investeringar, teknikutveckling, innovation och näringslivets möjligheter att genomföra omställningen.

Miljönämnden välkomnar utredningens ansats att öka elektrifieringen av fordonsflottan och arbetsfordon i närtid och menar att detta kan bidra till minskade utsläpp från både transportsektorn och från bygg- och anläggningsverksamhet. Miljönämnden framför att elbilspremien är en viktig del i att öka elektrifieringen av fordonsparken men menar att premien borde utformas mer generellt och riktas åt alla delar av landet.

Miljönämnden bedömer att utredningens förslag om höjda anslag till energi- och klimatrådgivningens uppsökande rådgivning är väl motiverat.

Reservationer: (M), (SD)

Servicenämndens yttrande i sammanfattning

Servicenämnden framför i yttrandet att nämnden tillstyrker utredningens förslag i sin helhet. Nämnden ser positivt på utredningens ambition att skapa långsiktiga och stabila förutsättningar för klimatpolitiken.

Servicenämnden menar att flera av utredningens förslag har direkt eller indirekt påverkan på servicenämndens verksamhet, bland annat omställning av fordonsflottan och arbetsmaskiner, reduktionsplikt för drivmedel och energiskatt. Nämnden bedömer att förslagen sammantaget kan bidra till omställningen mot minskade utsläpp och därmed stödja kommunens arbete för att nå uppsatta klimatmål.

Servicenämnden ser positivt på utredningens förslag att analysera möjligheten att införliva energigaser i reduktionsplikten genom att ersätta nuvarande skattenedsättning för biogas med ett särskilt inblandningskrav.

Servicenämnden framhåller vikten av långsiktighet och stabila och förutsägbara förutsättningar i den nationella klimatpolitiken.

Servicenämnden ser betydelsen av att omställningen kombineras med ett fortsatt fokus på robusthet och beredskap. Kommuner har samhällsviktiga verksamheter som i vissa fall även framöver kommer att vara beroende av flytande drivmedel och servicenämnden ser därför positivt på utredningens förslag som syftar till att säkerställa en trygg försörjning av flytande drivmedel under utfasningsperioden.

Servicenämnden delar utredningens bedömning att elektrifiering kommer att vara en central del av omställningen och ser goda möjligheter att successivt ställa om stora delar av den egna fordonsflottan. Servicenämnden anser att det, för att möjliggöra en kostnadseffektiv omställning, är viktigt att styrmedlen är långsiktiga, teknikneutrala där så är lämpligt och ger tillräckliga förutsättningar för investeringar i såväl fordon som ladd- och energiinfrastruktur.

Servicenämnden betonar att ett robust och fossilfritt transportsystem behöver bygga på flera kompletterande tekniska lösningar under en övergångsperiod för att upprätthålla klimatnytta, leveranssäkerhet och krisberedskap. Servicenämnden uppmärksammar särskilt behovet av reservkraft och energiberedskap.

Stadsbyggnadsnämndens yttrande i sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden framför i yttrandet att nämnden bedömer att utredningen innehåller flera viktiga förslag för omställningen till ett fossilfritt transportsystem. Nämnden ser särskilt positivt på utredningens fokus på elektrifiering, laddinfrastruktur och utsläppsfria arbetsmaskiner för att nå klimatmålen på både kort och lång sikt. Stadsbyggnadsnämnden anser att utredningen behöva ta ett större grepp avseende transporteffektivitet och överflyttning av personresor och godstransporter till järnväg,

sjöfart, kollektivtrafik och cykel samt investeringsbehov för att ytterligare främja dessa system.

Stadsbyggnadsnämnden delar utredningens bedömning att elektrifieringen av fordonsflottan är en del av omställningen till ett fossilfritt transportsystem. Nämnden menar att för den fysiska planeringen innebär elektrifieringen bland annat behov av utbyggd laddinfrastruktur för personbilar, godsfordon, kollektivtrafik och arbetsmaskiner samt en nära samordning mellan energi-, transport- och markanvändningsplanering.

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på att utredningen lyfter fram transporteffektivitet som ett komplement till elektrifieringen, men betonar vikten av att begreppet transporteffektivitet konkretiseras. Nämnden anser att omställningen behöver omfatta både elektrifiering av vägtransporter och en successiv överflyttning av resenärer och gods till kapacitetsstarka, yteffektiva och elektrifierade trafikslag.

Stadsbyggnadsnämnden anser att omställningen till ett fossilfritt transportsystem tydligare behöver lyfta sjöfarten.

Stadsbyggnadsnämnden framhåller att investeringar i spårinfrastruktur är en central förutsättning för omställningen.

Tekniska nämndens yttrande i sammanfattning

Tekniska nämnden framför att nämnden ser generellt positivt på utredningens förslag.

Tekniska nämnden ser positivt på gemensamt inblandningskrav för bensin och diesel. Nämnden anser att förslaget om att regeringen ska ges möjlighet att tidsbegränsat ge anstånd med reduktionsplikten vid allvarliga marknadsstörningar behöver förtydligas avseende definitionen av ”allvarliga marknadsstörningar”.

Tekniska nämnden välkomnar såväl förslaget om att analysera en nedsättning av energiskatten på el för tunga elfordon som förslaget om att höja elbilspremien, men framhåller att förslaget behöver gälla mer generellt och inte bara riktat till vissa områden.

Tekniska nämnden bedömer att förslaget om att dela upp befintlig miljözon klass 3 i två zoner kan medföra oklarheter och sämre efterlevnad.

Tekniska nämnden ser positivt på att klimatpremien för arbetsmaskiner förlängs och samordnas men framhåller att det är viktigt att fokus även ges energilagringsinfrastrukturen. Nämnden ser positivt på att utgångspunkterna för direkt prissättning av koldioxidutsläpp ska vara att: (1) endast fossila utsläpp ska prissättas, (2) prissättningen ska vara enhetlig, och (3) utsläpp ska endast prissättas en gång. Nämnden ställer sig bakom förslaget på ökad beskattning av flytande drivmedel samt naturgas och gasol.

Tekniska nämnden instämmer i vikten av en trygg försörjning av flytande drivmedel under utfasningen, i så väl fredstida krisläge som vid höjd beredskap.

Tekniska nämnden är tveksam till att utredningen föreslår att pumplagen ska upphöra vid utgången av 2027.

Tekniska nämnden ser positivt på att ge ökande anslag till kommunernas klimat- och energirådgivning.

Reservation: (SD)

Stadskontorets synpunkter

Stadskontorets bedömning är att remissinstanserna är samstämmiga i att det utredningens förslag är välkomna och kan ge långsiktiga förutsättningar för omställningen till ett fossilfritt samhälle. Stadskontoret instämmer i detta. Stadskontoret delar också remissinstansernas bedömning att flera av de föreslagna styrmedlen kan bidra till att Sverige når såväl etappmålen till 2030 som det långsiktiga klimatmålet om nettonollutsläpp senast 2045.

Stadskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande som till stor del bygger på remissinstansernas yttranden. Stadskontoret föreslår att Kommunstyrelsen godkänner yttrandet och översänder det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Jonas Rosenkvist Stadsdirektör